

138/2
1911

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ნაკადული საცემფონო უურნალი.

სექტემბერი.
№ 17

1911

ვალიყაღი მუხილი
მხირი წლოვანთათვის.

შინაარსი:

I — საკმლის მოლოდინი, — სურ. ე. მიურატაძის	1
II — სიმღერა, ლექსი, (გადმოკ. რუსულიდან.) — შ. მღვიმელის	3
III — პატარა თისოს ამბავი, — (დასასრული) შ. ჭრთოველი- შვილისა	5
IV — შაურის ისემე!... არტემიუსოს	12
V — პაპას მონღობილობით, — თარგმანი (დასასრული) ელენე ახელედიანისა.	15
VI — უბედური კურდღელი, (იგავი), — თავისუფადა თარგმა- ნი გერმანულით ა. შანშიაშვილისა	18
VII — მეგობრებო, — (ფრანგულით) გიორგი ჯაბაძისა	20
VIII — აქლომი	23
IX — რებუსი და აღსნა	24

დაკარგული

წელიწადი მმ VII.

№ 17

საქართველი 1911 წ.

3724

საკმლის შოლოდინი—სურ. კ. შაურატონის.

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი
თბილისი

შინაარსი:

I - საქმლის მოლოდინი, — სურ. ე. შაურატაძისა	1
II — სიმღერა, ლექსი, (კადმოკ. რუსულიდან.) — შ. მღვიმელისა	3
III — პატარა ფისოს ამბავი, — (დასასრული) შ. ქართველი- შვილისა	5
IV — შაურის ისემე!... არტემიუსისა	12
V — პაპას მონდობილობით, — თარგმანი (დასასრული) ელენე ახვლედიანისა.	15
VI — უბედური კურდღელი, (იგავი), — თავისუფალი თარგმა- ნი გერმანულით ა. შანშაშვილისა	18
VII — მეგობრებო, — (ფრანგულით) გიორგი ჟაპაძარისა	20
VIII — აქლემი	23
IX — რებუსი და აღსნა	24

ს ი მ ლ ე რ ა .

(გადმოკეთებული).

ფრინველი რომ ვუყოფილიყავ,
ფრთა-გამღილი ჭ ფრთა-მაღლი,
ხშირს ბუჩქებს არ მოუფებნიდი
არას ოდეს მე, ცაცხალი.

თუნდ ქონოდა ნას-ბუღბუღის
სმა ნარნარი, საკვირუელი,
ჩემგან მას ვერ მოისმენდა
ვერც მინდორი და ვერც ველი.

სულ სხვა მხარეს, შორს ქალაქში
კავუნდებოდი, როგორც ქარი...
იქ დგას სახლი მეტად დიდი
მჭმუნვარე და შესასარი,

რომლის ძაღალ კედლების წინ
უარბული იბღვირება

და წურთ ფანჯრის მინებიდან
საღისი გადმოიშორება:

ეჟელა მწარე დაღ-დასბული,
ჩამომტეხნარი, ჩამომხმარი,
რომელთათვის ერთი ტკბილი
სიტყვის მოქმელი არვის არი;
სადაც მხოლოდ მწარედ ღმუის
ხირ-ქუძი და მძაფრი ქარი.

აი, სწორედ მათ სარკმლის წინ
დავიწყებდი ჭიკჭიკ-ფრენას
და კალობით ძაფ-დღიანებს
კულს მოუფენდი შეება-ლენას.

შ. მღვიმელი.

კატარა ფისოს ამბავი.

(დასასრული).

მვილო! — მომესმა ბებია ჩემი სმსა, — რმე და-
ხლევიანე კატას, — ავაღუდე.
— ძალიან კარგი, — რმესე უარს რად იტ-
ყვის. გამოუტანე რმე ზატარა ლამბაქით და წინ
დაუდგი: „შიირთვი მეთქი.“ შემომსედა, — დაჭსედა რმეს — ალ-
ბად უცნობი სილი იყო მისთვის, და ნელ-ნელა აისლახნა.
შეჭსედა უნდობლად, გრძობდა, რომ მისთვის მივიტანე, მაგრამ
რადაცასი ემინოდა; ბოლოს, ერეობა, მოაკანდა ანდასა: „ცდა
ბედის მონახეურვაო,“ მიუახლოვდა და კაბეღულად ცხვირი
ჩაჭეო ლამბაქში.

უმტეუნა ბედმა, — რმე ცხელი გამოდგა, იბშუტუნა და იჯა-
ურა, იუსუკუნა და იჯაურა, — მერე კადანსეუვიტა ჯაურის ამო-
ურა (კატები შურის მძიებლები არიან სასოვადოდ) — მიუა-
ხლოვდა და რამდენჯერმე, რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, ლამ-
ბაქს თათი ჩაჭკრა. —

— ჰბი, შე სამაგელო, — დაუევირო, როცა ამ იერიძის წვა-
ლობით ლამბაქი კადმოტრიალდა და რმემ კათეთორა იატაკი,
— დიდ-დედა არ მოვიწონებს — რაღა ვქნათ? ფისო ცოტა არ
იყოს, დამომინდა — ბეწვი კანსწორა ტანსე და შემომსედა:

— რა ვიცი, რა უნდა ვქნათ? თავმოუვარეობა უოჯლის უწი-
ნარეს უნდა იყოს. — მასეენინა და მეც შური ვიძიე.

— მამ, არაფერი ეძველება?— ვკითხე მეორედ.

— ეძველება, — დამძმვიდა და რმეს ღოკვა დაუწყო.

შემდეგ ერთმანეთს დაუპირდი; მე ამხანაგთან წავედი — ფისო-კი სახლში მარტოდ დარჩა. ჯერ მეგობრები ვერ ვაპყინინა. შემდეგში იძოვნა, მაგრამ თავის თავის დასაღუპავად. როგორ? ამას შემდეგში ვიამბობთ.

მეორე დღემდე ვერ ვინახულე ჩემი ფისო; როგორღაც გადაძვიწედა; საღამომდე საქმეებში ვივაჟ კართული; საღამოსე სტუმრები მოკვივიდნენ.

რა კარგია სტუმრები სამთრის მოქურუშებულ დღეს! ბავშობაში ძალიან მივფარდა; გაუუბრები საღამოობით ვინუღით აბბულ ფანჯრიდან მიურუებულ ქუჩას და ეოველ ნაცნობის მკვარი სასე სინარულს ჰბადავდა გულში. დედასთან ახლოს კუთხეში მიძადარი — ბუჯითად და სიამოუნებით ვინშენდი უკროსების საუბარს.

ღიად, საღამოთი სტუმრები მოკვივიდნენ, აბა, იმათი კართულს, ფისო სად მომაკონდებოდა, თუ თვითონ არ მომაკონებდა თავის თავს.

მაგრამ დიდის თავმოყვარეობის ჰატრონი იყო; აბა, მე კატად არ ჩავაგდე და ამას როგორ მხატვიუბდა?!

მეორე დილას, ბასარში წასულას რომ ვაპირებდი, ფისო შემომსვდა კარებთან და არც-კი შემომხედა.

მე მრისხანედ ვკითხე:

— ვინდა წავიფახო ქუჩაში და გუშინდელ ადვილას დაკასკუპო?

არა, ეს არ უნდოდა.

— მამ, მეტის მორიდებით მომეჩქეცი! — კატამ კრუტუნით დაიწყო და ფეხსე გამეხასუნა. — აი, მე მშიშარავ! — დავტუქსე და კარში გამოვედი.

საქართველოს
საბავშვო ჟურნალი

დავლ, ამის შემდეგ დაუძევებრდით—მე ვერძნობდი, რა ბატარასანი სეძარა ცხოველია, ის კიდევ—რომ მე კარგი გულის ბატარანი ვარ. ერთმანეთსაც აღარ ვივიწყებდით; როცა ბუნარი ხაქრებოდა, გავიდოდით მეორე ოთახში, საცა მეტი სინათლე გავიშლებოდა. მე ტახტზე წამოვიწვებოდი, ის-კი ბატარა ბურთს, რომელიც საიდანღაც გამოსძებნა, არ ასევენებდა. ხქარა ბურთიც მოსწეინდებოდა, —ერთგვარობა ეს არა სწეინდებთ?! მამინ სქელ დაეუძმულ ქაღალდს კანაფზე გავებაძდი და ამით ვართობდი.

მორიდან, დანახეის უძაღვე, მოიგუძმებოდა, სუნთქვას მე-იკავებდა—მარტო უღვაძმები იყო დიდ მოძრაობაში, თვალეებს დაბბრიაღლებდა—თუოოდ იმ აზრით, ქაღალდს მექმინდესო და გაქცევა ვეღარ შესძლოსო. ერთი წაძი და უკვე ქაღალდთან განხდებოდა. მავრამ ვერაგი ქაღალდი არც ისე სულელი იყო, სწორედ მის ცხვირ-წინ ჰქაურში აფრიაღდებოდა. ფისოს გული მოუვიდოდა, ასტებოდა, მოაულებდა გაკანასებული კლანჭებს და უღმობელად ჰტლევდა ზაწასწინა კბილებით.

ქაღალდთან ბრძოლაში ეთანადი და უშიძარი იყო; სხვა-ფრივი-კი ვერ დაიტრებახებდა მამაცობას.

აი, როგორ შეირცხვინა თავი თებერულის ერთ მშვენიერ საღამოს. მეძრე თვითონაც ეთაკილებოდა, მავრამ რაღას გა-ახეობდა.

დავლ, თებერულის ერთ საღამოს ბუნართან ვიჯექი, რანაკვირველია, ვავრდს მიძმევენებდა ფისო. როგორ გამოიცევალა თვე-ნახევრის განმავლობაში: კანახრდა, ტანი აიებრა, და-ჭკვიანდა და გაღამახდა.

უცბად მეორე ოთახიდან მოგვესმა რაღაც უცნაური ხმა-ურობა. გავედი, —სკივრში რაღაცა ხეჩენებდა; თავკი უნდა

ყოფილიყო. ხელა ავხადე სკივრის თავი, გამოვიყვანე შიგნით, შიგ ხაუსვი და გზა დაულოცე:

— აბა, ეგ ბურთი და ეგ მოედანი, სივონადე გამოიხი-
 ნე— ისახელე თავი!

თავმა იგრძნო ყოველივე ეს და დახუჭდა, მაგრამ ცნო-
 ბის მოეწარულობამ წინსვლია, ამოტეო თავი და ეჭვით შემო-
 ჰხვდა ფისოს, რომელიც კატრუნული კუთხეში მიმჯდარიყო.
 მიუქმეულე ფისოს, დაუქმტეო თავს. გულ-კახეთილი ამო-
 ვარდა და გზა-დაბნეული ფისოსკენ გაქქანდა.

ვივიქრე— „მოაფლებს ზირს და გადასახსნლავს,“ მაგრამ—
 რა ვნახე, — რა სირცხვილი სჭამა ხეშმა ფისომ, თავის და-
 ნახვასე უფრო გული გაუსკდა, დაიკნაჟლა და კედელს ეცა;
 თავი გაგულიცდა, იგრძნო, რომ არაფერი ძვილია მისი
 მტერი — მივარდა ფისოს, დაახტა თავსე და იატაკსე კადმო-
 ხტა. ფისოს ძლიან ძერცხუა — არი დღე ზირსე ვეღარ შე-
 მოძნედა.

ვერე ვცხოვრობდით განაფხულამდე — შე ბუხარს ექვქე-
 ბოდი — ფისო თავებს უფროსოდა. განაფხულსე მიძტუნა; სა-
 სოვადოდ ძლიან გამოიცვალა; ვერ ერთი თავებსე ნადირო-
 ბა დაიწყო, არ ვიცე, რამ გაბბედინა, და მეორე, ხემ გარდა,
 სხვა ნაცნობებიც განიხნა.

აწრილი თუდებოდა, როცა ზირველად ესოს ესტუმრა.
 ზირველ ხანად ეველაფრისა ეძინოდა. ქათამი გულს უხეთქავ-
 და, ძალი-კი სასოწარკვეთილებაში ნახვდებდა სოლმე; ფერ-
 წასული, აბურძგნული რამ ხელმისაწუდნელ სიძალიესე ავა-
 რდებოდა და დიდს უბედურებას იმუქრებოდა; მაგრამ ვაი იმ
 მუქარას — ქვევით გადამასებული, ზირ-და-რეზინილი ძალი იდ-
 გა და გულმოდგინედ ელოდა: „აბა, ჩამოდი, ისე გავწიწვნო,
 რომ ზატრონძაც ვეღარ გიცნოს.“ სიძირად მიუქმეულბოდი,

მაგრამ, დახე უნდობლობას, მეც-გი მეძუქრებოდა ფისოს მკარებდა და ფხუვეუნიო ძუენებოდა: „შენ რომ კარგი სული იყო, ამ მხეცს ესოში არ განაწაწანებდი—მაგრამ შენ რა გენადლეუბა, მე ვინდ შეუხე გამკლიჯოს.“ რა უბედურობაა! რას იხამ! ბუფრი კარგი მახსოვდა მისი და ვაბატებდი სოლ-მე. ეს ზირუელ ხანად. მერე შეეჩუია ქათმებსაც და მადლებსაც, ზირუელად უდგებოდა უკან, მჟორედ გაურბოდა—მაგრამ მის ცხვირ-ზირსე იმ წამს მხოლოდ მხიარულება და კმაყოფილება ეწერბ.

ცოტა ხანს შემდეგ, — წარმოიდგინეთ, თავის წინხნდელ მტერს, ქაჩორა ქათამსაც-გი დაუძეკობრდა. რა არა ჰხდებთ ქვეუანსე!

დიად, ხუენის ესოს ქაჩორა ქათამს დაუძეკობრდა, მე-გი დამივიწება. სრულიად-გი არა, ისე; ვერ, უწინარეს უოელისა, ზრდილი კატა იყო და ამ საქმეს როგორ ჩაიდენდა. მაგრამ ვაი მაგ სსოვნას; ერთსეულ დილით მოეგარბუდი თვალს, როცა საჭმლისთვის შემოვიდოდა სახლში და ერთსეულ კიდევ სადამოს; მეკობრობა ვიდას ავანდებოდა.

ერთსეულ გულმოსულმა უთხარი:

— აი, დაგვლავთ ქათამს და დაგიდგება თვალი, მარტოდ მარტო დარჩები! — ფისომ წურამით შემომხედა; მე უფრო გული მომივიდა და განვაგრძე: — ქათმის ფეხებს შენ მოვცემო და ისეთი უსკინდისო ხარ, რომ ტკბილად ჩაახრამუნებ, განა არ გიცნობ! ფისო განრისხდა, მკაცრად შემომხედა:

— არას დროს!

— დარჩები ისევე მარტო, მეკობრობას მომთხოვ, მაგრამ გვიანდა იქნება!

საწუელი ფისო — არც ქათმის ჰამა დასცაღდა და არც

ჩემთან მეგობრობის განახლება. ქათმის ბრადი-კი იქნა შეწყვეტილი
ველივე ესე.

ერთხელ, მანისის შიან დღეს, ასეადა აღმოცენებულ ბა-
ლახსე ჩვენის ფისოს მეგობარ ქათმის წიწილები დაწიწივებ-
დნენ. თვითონ კრუსი ასლო-მასლო მიწას ჰქექდა და თავის
შვილებისთვის საკუნეს ეძებდა. ჩემი ფისო იქვე ღობეზე ჩამო-
მჯდარიყო და სიამოვნებით უძხვრდა თავის მეგობრის ოჯახს.
უცბად ჩრდილოეთით ცაზე რაღაცა შავი წერტილი გამოჩნდა;
ხელახელა ისრდებოდა ის წერტილი, ქათამს მის მინსლოვე-
ბასე წუსილი დაიწყო, წიწილები მოაკროვა ფრთებ ქვეშ და
ჭევილით შეატკობინა თავის ღობილებს სამიშ მტრის მოა-
სლოვება. ფისოც შემწუნდა—იგრძნო, მეგობარ-ქათამს რა-
ღაცა ხიფათი მოელისო, როეშხადა საშველად. თვალები და-
ბრიალა და ბეწვი ჩვეუ ებისამებრ ადომორავა. ქათმის მუდ-
როების დამრღვევი ქორი გამოდგა; რა თვალე მოჰქურა წიწი-
ლებს და დანახა, ესომი ადამიანი არა ჩანსო, მურღულივით
დაეკა ქათამს. ფისომ იგრძნო, შველის დრო მოასლოვადო,
ისტუნა და ქორს ზედ უელში მოეჭლო. საწვადი ფისო! რა
გულადი და ზატოისანი იყო, მაგრამ ამავე დროს, ქორთან
შედარებით, უძღურიც! ერთხელ, ორჯელ დაჰკრა ქორმა თა-
ვისი რეინახავით მაგარი ნისკარტი და უბედურად დაახსინრა.

ამ დროს უცბადად ესომი გავედი; რა შევასწარი თვალე
კორიანტელს, ვიფიქრე, ფისოს ხომ არ დაემართა უბედურება
რამ მეთქი. გავეშურე. ქორი ჩემ დანახავსე გაფრინდა, მიწასე
დანარცხებულმა ფისომ-კი ენავილი დაიწყო. საბრადლოს თვლე
ორ ადგილას ჰქონდა განხილი; თათებს, ზატარა თათებს
უბედურად და უხაროდ ჰყარმი აქნევდა, ცრემლით სავსე თვა-
ლებით შველას მოსოვდა. მომაგონდა ზამთარი, მომაგონდა
მისი ენუტობა, როგორ ვიპოვებე, როგორ აღვხარდე, რა კა-

რეი, კეთილი, ძალხაზი და მხიარული იყო, მომივიდა თუ ვალს
 ცრემლები და თავი დაფლუნე. ავიუვანე ხელში და ფრთხილად
 სასლისაგან წავიუვანე. დედან გამოუძახე—შეულა გვინდოდა,
 ჰატარამ მხელი იყო. საღამომდინ კასტანა ჩემმა ჰატარა ფი-
 სომ და, როცა მზე ამოეფარა დასავლეთით მესობლების
 სახლს, ფისომ უკანასკნელად დაიკუნესა, შემომხედა ნადვლით-
 ნად და თვალები დახუჭა.

შვიდობით, ჩემო ფისო!

შ. ქართველიშვილი.

ბიბლიოთეკის მფლობელი, ანდრეას ბოლნისი (STORCHIA) ბიბლიოთეკის
 მფლობელი, უფლებიანად იხმობს იხმობს ქობინა ღონე ბიბლიოთეკის
 მფლობელი, მფლობელი უფლებიანად იხმობს იხმობს ბიბლიოთეკის
 მფლობელი, მფლობელი უფლებიანად იხმობს იხმობს ბიბლიოთეკის

შაჰრის... ისევე!

(სურათი შუა-ბაზრის ცხოვრებისა).

იჭო, შაქრო! არ გეძმის, შე თავმჯდარო? კიდევ მოკეუდა თავი, არ გეყო, რაც გეძინა! აძავდი, დაიჭი ეს შაური, წადი აფთორიაქში და შაურის კისლატა¹⁾

მოიტა. კისლატა, გეძმის, კისლატა, არ დაგავიწყდეს, შე ვურ-ვურავ, და სხვა რამ არ მოიტანო.—ამ სიტყვებით მიჭმართა ოქრომჭკვლემა საქულამ თავის დუქნის შეკირდს.

სამძინარევი ბავშვი დაფეთიანებული წამოსტა, გამოართვა თავის ოსტატს შაურიანი და, როდესაც დუქნიდან გამოდიოდა, ფესი წამოჭკრა დუქნის ქიშს, ხარხოს და გაიშლართა ქვაფენილსე.

— აი, კისერი ქვეშ, შე ვირის თავო, შენა! აძავდი, გასწი ჩქარა და კისლატა მოიტა. შე, ბეუუუო, კისლატა, არ დაგავიწყდეს, კისლატა...

შაქრო მირბის შუა ბაზრისაკენ, ძმათა ტერტეროვების წამლეულობის საწუობისაკენ და იმხისის... შაურის კისლატა, შაურის კისლატა, შაურის კისლატა... ის ის იყო, უნდა მისუდიყო წამლეულობის საწუობთან, როდესაც შეუნაკირე არტემის შეკირდმა, დარწომ დაუძახა შორიდან:

— შაქრო, ბიჭო შაქრო, დაიცა ბიჭო, რამე უნდა გითხრა.

¹⁾ კისლატა (КИСЛОТА) რუსული სიტყვაა, სიმკვავეა, ფხენილად ან ქვად ქცეული. შუა ბაზრის ხელოსანი ხალხი აკრელებულ ენითა ლაპარაკობს: რუსულ-ქართულ-სომხურ და თათრულ სიტყვებს ერთმანეთში ურევს.

თუცა გახერდა შაქრო, მაგრამ კიდევ გაიძახის... შურის
კისლატა, შურის კისლატა...

— ეე, ამაღამ სოჯივანქის სისაფლავს კედელთან იქნუ-
ბი? თითო თაღია უმაზრი მანც ვითამძმოთ. ვინც წაბვოს,
მომკები კისლინსე *) დაჭბატიყოს.

— კარგი, კარგი, მოვალ, — უძახეს შაქრომ და, რადგანაც
შესაიფი იქვე მიხსლოყებულიყო მძათა ტურტეროყების მად-
სიანსა, უცბად შეირბინა მადსიანში და მადლის სმით და-
სძახა: შურის... შურის, იიი... ისეძე... ისეძე... მძყეცით.

„კისლინის“ სსსიამოფნო კემომ ისე გაიტაცა ბავშვი, რომ
ოსტატის მიერ დაბარებული „კისლატის“ სსსელი დაბვიწყდა
და სულ „კისლინი“ აკონდებოდა.

— იიი... შურის... კისლინი, არა, შურის... ისეძე...
ვაძიე, დამავიწყდა! ასლა რაღა შეშყელება, ოსტატი სომ მი-
თავსებს... კისლინს... ეჭ, კისლინს კი არა, სილებს! ვაძიე
დედი, როგორ მიმბერტყავს... — ბავშვმა ტირილი დაიწყო და
მოყლის არსებით აკანკაღდა, როდესაც ოსტატის წისლები
და სილები მოაკონდა. წამდეულობის საწუობის სოქარმა მი-
უგო:

კისლინი!? ბიჭო, რას მიედ-მოყდები, აქ წამლების სა-
წუობია, აქ სად არის კისლინი? კისლინი, აკერა თათრებსა
აქვთ.

დიდხანს გასტანდა ბავშვის ეს უნუკემო მდგომარეობა,
რომ საწუობის ჰატრონს, ჰროფიზორ ტურტეროყს ყურადღება
არ მიექცია ბავშვის სსსოწარკეუთილებინათვის და არ კეითსა:

— ბიჭო, შენ გზაში ვინმეს დაელაზარაკე და, რაც ოს-
ტატმა დაგაბარა, ის დაგავიწდა. არა?

*) კისლინი რუსული სიტყვაა: მთავე-ტკბილი სსსმელი.

— ჰო, ხაზეინჯან, სწორედ ეგრე იყო, — უნასუსხა ბაფშუმა.

— მაშ, წადი და იქ გახერდი კიდევ, სადაც შენმა ამსახვამ გაგახერა. იქ მისვალ თუ არა, იმ წამსვე მოგატანდებ.

ჯერ უოქმანი დაიწყო ბაფშუმა, მაგრამ, როდესაც ოსტატი მოაგონდა, მაშინვე გამოუარდა მადახიდან, მიიღინა იქამდე, სადაც დარხომ გაახერა და, მივიდა თუ არა, დაიძახა:

— მაურის კისლატა... — ისეთის მადალის სმით დაიძახა „მაურის კისლატა“, რომ გამკვლელ-გამომკვლელებმა მოიხედეს და ერთმა კიდევ შეუტია:

— რა გადრიალეს, შე, ეურუმსადო, შენა?!

მაგრამ მაქრომ არც-კი მიისედა, უცებ მადახიში გახდა და მადალის სმით დაიძახა; მაურის კისლატა მომეცით ჩქარა!..

არტემიუს.

პაპას მონღოლოგიით.

(დასასრული).

ანო ყოველთვის მარტოკა თამაშობდა ხოლ-
მე. თავისუფლად დარბობდა, ხან ესოში, ხან
მინდორში. სახლში იყო თუ გარე, არაუცხ
მანც და მანც უურბდლებს არ აქცევდა.
ასლაც მისი შინ არ უოფნა სადილობამ-

დის არაუცხ შეუმხევი; სადილობისას დედამ მოიკითხა:

— სადაა ხეუნი ვანო, რომ არაუცხ გინახაუთო?

— არა, დიდიდან არაუცხ არ გვინახავს, შეიძლება ჰპაპისთან
არის?

ჰკითხეს ჰპაპს, მაგრამ იმანაც არა იცოდა არა ვანოსი.
დედა დალონდა. შემოიარა ოთახები, ესო, მაგრამ ვანო არა
სჩანდა. შემინებული დედა დაეკითხა მესობლებს, მაგრამ ამ-
თაც არა იცოდნენ-რა. დედა კიდევ უფრო შესწუსდა. მისმა
წახილმა ეველა ფესხე დაუენა. ემებდნენ ვანოს, მაგრამ ვერ
იპოვეს. ამ დროს მამას მოაგონდა ბურძანი:

— დღეს როგორღაც სწავნაირად, დაქინებით ჰქეუდა ბუ-
რძანი; ეს ეუვა ალბად რასმე მოასწავებდა. ბურძანი სულ
ტუისკენ იწევდა, ალბად ბავშვი იქით წავიდა.

— თუ ასეა, ხვდები კავსს იმ ტუჩებს, — სთქვა ცამ და ვუღიანი გაუღიანებ კახს.

ვანო ტუჩის ვიწრო კხით მუდგა აღმართის და მუდღისას მიაღწია კორას. მალევე ცხელდა, შისი სხივები სწვავდა არე-მარეს. ვანოს დაღლილობა თან-და-თან კანარებოდა, მუსლით ექვემდებოდა, მაგრამ მინც მიდიოდა და მიდიოდა. მთის მწვერვალზე ცოტა შეიწყნა, განხდა სალათი და მერე ისევ გაუღიანებ კახს. მთის გადაღმა კიდევ დასჭირდა დასვებებს. ხამოვდა ერთ დიდ ქვას და მიეცა ტუჩილ ოცნებას: «რად ვიკლავ თავს, რა მენქარება? სახდუოლდის სახლი ახლა ახლო უნდა იყოს. ვისაუბრებ, კარგად დაუისვენებ და მერე ისევ გაუღიანებ კახსაო». მიიხედა-მოიხედა, მაგრამ სახლის ნიშანიც არსად არა სჩანდა. სულ ტუჩ და ტუჩ, ტუჩის მეტი არაფერი არ მოსჩანდა.

— არა, ზეტრეს სახლი ვერ კიდევ შორს უნდა იყოს. სვამს ისევ კახს გაუღიანებ, თორემ სადამოდე მე იმას ვერ მივადრევე და მერე სახანურად კამიხდება.

წამოსტა და გაიქცა.

უცბად მოაგონდა მონღობილობა, შეჩერდა და იწყო ბუტ-ბუტი:

— გამარჯობა, მენ ხარ ზეტრე სახდუოლდი?

— დიდა, მე ვარ, რა გინდა, დაჯექი.

— კმაღლობ, ნუ სწუხდება.

— საიდან მოსულხარ?

— სორბოდან. ზაზამ კამომკახუნა, დიდი სალაში ვიკლავ-ხა, კოსოვა წამოსვიდე და ჭნახო, რადაც საქმეები აქვს თქვენთან და უნდა მოგეღიანებოკოს.

— კეთილი! მუშოდი, დაისვენე და სვალამდე მოითმინე. ასე ლაზარეობდა ზეტრა ვანო. მისი ახრი და კონება სულ ზეტრე სახდუოლდთან ტრიალებდა: ზეტრე სახდუოლდი ვითომ

დიდის ზატეით ეკებებოდა, უძახინძიდებოდა ზურინა ზეჟუა
ლით, ხილით, აწვეხდა რბილ ლოცინში და სხვა.

ამ დროს თითქმის ფეხებქუქუმიდან გამოუფოსრიანდა ტეის
ქათამი, იფოსრიანდა და მიიძალა ტეის ბუნქებში. ვანო შვერ-
თა, რაღაც შიშმა დაუბარა მთელ სხეულში, კანკალებდა, გული
მეტად უცემდა, მაგრამ ძაღუ გონს მოვიდა; მიიხედ-მოიხედა
და მიხვდა, რომ გზა არევიდა და უდაბურ ტეეში იმუაფება.

— ეჰ! არა უძახს-რა! გზას როგორ არ მივაგნებ? — მიუხვია
მარჯვნივ და გაუდგა გზას. მიდიოდა, მაგრამ შიში ძაინც არ
მორღებოდა; ეოველ ნაბიჯის გადადგმასე, როგორც-კი გამ-
სმარი ფოთოლი ვატკაცუნებოდა, რაღაც ჭრუანტელი დაუე-
ლიდა მთელ სხეულში. ფოთლების შრიალიც-კი სასოწარკვე-
თილებებში აკლებდა. ბოლოს ვეღარ ტესძლო და, რაც ძალი
და ღონე ჰქონდა, გაექანა, უნდოდა ევირა, მიშველეთო, მა-
გრამ სული ენუთებოდა. უნდოდა ეტიონა, მაგრამ ცრემლები
არ ევარებოდა მის თვალებს. ძირბოდა და ეკონა, ვიღაც უკან
მოძიდევსო, ვითომ ვიღაც იტერდა და ხელიდან უსნლტებოდა.

ამ დროს ვანომ წამოჰკრა ფეხი ჯირკს და გაიშლართა
ერთ დიდი ხის ქვეშ. ცოტას ხნით გული წაუვიდა; როდესაც
მობრუნდა და სული მოითქვა, წამოჯდა და თროლოვით და-
იწყო ცქერა აქეთ-იქით, ეკონა — ვიღაც თავს მადგიაო. დიდ
ხანს იჯდა ასე ხეყნი ვანო. ბოლოს მოესმა რაღაც შრიალი,
მიიხედა და ჰხედავს — ვიღაც დიდი, ძავი უხსლოვდება. ვანო
აღელდა. მის წინ იდგა ბურძანი. თვალ-ცრემლიანი ვანო
სწრაზად წამოსტა და სისარულით მოეხვია თავის მხსნელს.
ბურძანიც კმაუოვილი იდგა და ულოკავდა ხელებს გზა-დამბე-
ულ ზატარა ვანოს.

მეორე დღეს ვანოს მოჰკვარეს ცხენი, მსლელები და გა-
ისტუმრეს ჰეტრე ხანდვოლდთან შპხის მინღობილობის ასა-
სრულებლად.

უბელური კურდული.

(იგავი გერმანულით).

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

კურდული ჩირგვი ბედს სჩიოდა,
ცრემლი თვადღებზე ჩამოსდიოდა.

ამბობდა: — ნეტა, ვის რას უბევა,
რომ მოსვენებას არ მძღვევონ?
კამოუშვევენ დაგვიდ მწევრებს
და შესაწურობად უკან მღვევონ.

ამ ფიქრში იყო და ხმა მოესმა:
გადაღმა ტყეში ძალი ჭეკუბუდა;
მონადირეებს წრე შემოერთდა,
გარედ გამოისულან ვეღარ ჰბედავდა.

მაგრამ, როდესაც გასჭირდა საქმე,
ფიცხლად გადმოხტა, გზა განულო გრძელი;
მწვერებს გაუსწრო და დაქანცულსა
გზასეგ შემოჭხვდა მას ერთი მკელი.

მუდართი უთხრა:— ვარ განაჭირმი,
შენს ბნელს სიაროში შემოფარეო;
ეგებ როდისმე შეც გამოგადგე—
ოღონდ-კი ახლა დამეხმარეო!

მკელმა მიიღო, დაუთმო ბინა,
მეძებრის კბილებს გადაარჩინა.

როცა მიწუნარდა, განშორდა მტერი,
კელმა სიამით შეიუთხრიალა.

ამ დროს გადაეცხლდა სამხნლად მკელი,
კურდღელს თვალები დაუბრიალა:

როგორ გაჭბედე და იყ მომძრთე?
რე ტოლი ვიყავ, რე თანაბარი?
თავხედობისთვის ვსჯი დამნაძვეებს—
აღარ მნათობდეს შენთვის მხის დარი!

ა. შანშიაშვილი.

მეზობრები.

(ფრანგულით).

კატარა უნაოს მამა მსუკეების გამ-
წვროსული იყო. სხვა-და-სხვა
ქვეყნაში მოკ'ხურობდა, ჰატარ-
ჰატარ ცხოველებს იუიდა ხოლმე და
სხვა-და-სხვენაირ თამაშობს ასწავლი-
და. იმდენი მსუკეები ჰქუანდა, რომ კა-

ცი ვერ მოსთვლის; ღომებიო, ვეფხვებიო, სწილოებიო, სწილოებიო და, რა ვიცი, კიდევ რამდენი სსვა ზირუტევი. მსეცები ისე კარგად ჰქვანდა დაწრთენილი, რომ მერე არ შეიძლება. ღომები, ძვალთადა, ბურთაობას თამაშობდნენ, სწილოები დიანლინოტოს უკრავდნენ, ვეფხვები, როცა ბატონი უბრძანებდა, სტუნაობას დაიწვებდნენ ხოლმე; მხიძუნები სომ ვეულა იმას აკეთებდნენ, რასაც კაცები: სუამდნენ და სწამდნენ ისე, როგორც ჩვენ, და სსვა. ქალაქიდან ქალაქში დადიოდა, ცირკში ათამაშებდა მსეცებს და ამით ფულს მოულობდა.

ვეულა ზირუტევეს უკეთ ერთი ღომი ჰქვანდა გაწვრთნილი: ბეგრი სსვა-და-სსვანხირი თამაშობა ცლოდა. ამასთანავე ეს ცხოველი ძლიან გულკეთილი იყო, მაგრამ, თუ კაცი გახვავრებდა, მესანჭმელად არ დაინდობდა. ბატონს ეს ღომი ძლიან უყვარდა.

ვანოს ძამძამ ქალაქის ახლოს ვეებერთელა სახლები ააშენა თავისთვის და ზირუტევეებისათვის. სახლის წინ უძველესი ბღი იყო. ზატარა ვანო ყოველთვის იქა თამაშობდა ხოლმე.

ერთხელ, მოსამსხურებ ვანოს ძამძამ მოახსენა: -

— ბატონო, თქვენი სუეარელი ღომი ძლიან ოწვენილია.

ბატონმა გაიფიქრა, აღბედა ამოდენა სახი რომ გალიაში დაშვედვეულია, მოწვენილი ამიტომ არისო. და უბრძანა, ბღში გამოუძვი, ცოტა ისვიროს, ბღის კარები-კი კარგად დაკეტე, არ გაიქცესო.

ვანოს ძამძამ სარკმელთან დადგა, ხელში დამბახები ეჭირა, ვინ იცის, იქნება მოხდეს რამეო.

ცოტა ხანს შემდეგ დაინახა, თავისი სუეარელი ღომი ბღში გამოვიდა და დიდებულად ბქეთ-იქით იცქირებოდა.

კაიარ-კამოიარა, კაიხმორა, შემდეგ ლახათიანად დასმთ-ქნარა, წამოწყვა და ჩაქინა. ვანოს მამა უყურებდა და იღიმებოდა. უცებ შეკრთა.. კანკალმა აიტანა და ისე გავეითლდა, რომ საფრანხს დაემხვავსა. ზატარა, სამის წლის ვანო, ბაღში შესულიყო, სტუნაობით და სიმღერით, თითქოს აქ არაფერი ამბავიაო, ზირდაპირ მძინარე ლომისაკენ მიდიოდა...

„რა ჭქნა, რა წუადში ჩავარდე?“—ფიქრობდა სცოდნავი მამა: დაუმხია—ლომის გამოყვანილება, ოთახიდან გავიდე, რაც უნდა ფეს-ავრუყით ვიარო, ლოში მანც კავიკებს.. ისევ ისა სჯობია, თუ ვანომ ზირი აქეთკენ ჭქნა, ვანიძნო—ხემათნ მოვიდექ.

მაგრამ ვანომ ზირი მამისაკენ არ მოიბრუნა. ზირდაპირ ლომისაკენ მიდიოდა. მივიდა, სურგზე შეჯდა, ზატარა წვეწვლით ცემა დაუწყო და უყვიროდა: „აჩუ, აჩუ, ლომო, აჩუ“—ლომმა თვალები გაახილა, შექსედა ბავშუს, ჯერ თითქოს გაუკვირდა—როგორ გამოიქვია, მაგრამ ძერე აღერსი დაუწყო. ვანოს გაუხარდა, ლომი მეთამაშებო, კისერზე მოესვია და კოცნა დაუწყო. ხან ფაფარზე წააყვებდა ხელს, ხან უღვამებს დაუკრებდა, ხან რას უშურებოდა, ხან რას..

მამა ისეთი იყო, სმა ვეღარ ამოყოლო, რაღაცის თქმა უნდოდა, მაგრამ სიტყვა ზირში ვეინებოდა, სუნთქვა რა არის, სუნთქვაც-კი ვერ გაებუნა.

გიორგი ჯაბადარი.

(დასასრული იქნება).

ქართული
ენების ცენტრი

ს ა ლ ე მ ი.

რთი ბიჭი მიუძღოდა მატყლით დატვირთულ საქლემს. რაწამს საქლემი გზას გადაუ-

სვამდა, ბიჭი უდიერად დაუწეებდა ცემს.

საქლემი იტანდა იმის უწეალო ქცევას, თითქო ჯერ საჭიროდ არა სთვლიდა მოთმინებიდგან გამოსვლას. რამდენისამე დდის შემდეგ, ამავე ბიჭს მოუხდა იმ საქლემის უკანვე წამოუყვანა, მხოლოდ ამ სეკად დაუტვირთავი იყო. როდესაც ბიჭი სასლემს გასცილდა, საქლემი შესდგა, უურადლებით დათვალა იერა იქაურობა, ხომ არაუინ მიუერებსო, მერე ჩასჭიდა კბილები საცოდვე ბავშვს, ასწია ძაღლა, დახსეთქა დედაძიწაზე, რაც ძაღლი და ღონე ჭქონდა, და თავი გაუსეთქა. მერე ისე განავრძოა გზა, ვითომც არაფერი ეოფიდიუოს. შორიდგან მიჭერეს თვალთ საქლემის საქციელს, მაგრამ გვიან-ღა იყო.

ქართული
ენციკლოპედია

ი ს ი რ ე ბ უ ს ი .

ყ

ა

ს

100'

ს
ი
ჩ

ნაცვალ

ნ

”
რ
ე

სახელი

ა

”

ნ

”
ს
მ

მე-16 №-ში მოთავსებულ რეზუსის აღსნა:

კურდული ძლიან ფეს-მარდი ცხოველია.

ამ წლის 25 მატიდგან გამოდის ქ. ქუთაისში უძველესი
დღიური ქართული გაზეთი

გო ლ ხ ი დ ა

რედაქციის ადრესი: ალექსანდრეს ქუჩა, თევდორაძის სახლი.
ხელის მოსაწერი ფული უნდა გამოგზავნოს ქ. ქუთაისის რე-
დაქციის სახელზე. გაზეთის ფასი პირველი აპრილიდან წლის
დამლევამდინ 5 მან. და 10 შაური. თვიური ოთხი აბაზი.
თითო ნომერი ერთი შაური.

ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გამოცემა

„სახალხო გაზეთი“

გაზეთი გამოვა 1911 წელს იმავე პროგრამით რო-
გორც 1910 წ. გამოდიოდა.

ყოველ-დღიურ გამოცემის კარდა 1911 წ. გაზეთს ექნება

სურათგინანი დამატება კვირაობით.

მიიღება ხელის მოწერა 1911 წლისათვის. გაზეთის ფასი:
წლით, როგორც ქალაქში, ისე ქალაქ გარეთ 8 მ. და 50 კ.
ნახევარი წლით 4 მ. 80 კ., წლიურ ხელის მომწერლებს შე-
უძლიანთ გაზეთის ფასი ნაწილ ნაწილადაც შემოიტანონ. ხე-
ლის მოწერა მიიღება „სახალხო გაზეთის“ კანტორაში და წე-
რა-კითხვის საზოგადოების მალაზიაში ი. ავალიშვილთან.

რედაქციის ადრესი: Тифлисъ, редакція „Сахалхо Газети“.

დამდეგ 1911 წლის განმავლობაში „სახალხო გაზეთის“
დამოუკიდებელი განზრახულია გამოიკეს რამდენიმე კრებული
სამეცნიერო, ფილოსოფიური და საზოგადოებრივი შინაარსისა. თი-
თო წიგნი იქნება 300-500 გვერდამდე. გამომცემლებთან
შეთანხმებით. „სახალხო გაზეთის“ წლიურ ხელის მომწერ-
ლებს თითო წიგნი დაეთმობათ 50 კაპ., სხვებისთვის-კი ელი
რება არა ნაკლებ თითო მანეთისა.

მიიღება ხელის მოწერა

1911 წლის იანვრიდან 1912 წლის იანვრამდის
საემბროსილო სურათებიანი ჟურნალი

ნაკადული

წალიწალი მიწვილი

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მკორე წლოვანთათვის **12** წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ მოზრდილთათვის.

გარდა ამისა 1911 წლის ხელის მომწერლებს საჩუქრად მიეცემათ:

I. ლევ ტოლსტოის მოთხრობა: **ბავშვობა და სიყრმი**, თარგმანი, ლევ ტოლსტოის სურათით ღ ბიოგრაფიით, II. „**რჩულ მოთხრობათა კრებული**“.

ჟურნალს ხელმძღვანელობას უწევს საკანკებოდ არჩეული სარედაქციო კომისია.

ფასი ჟურნალის: წლიურად ხუთი მანეთი. ნახევრის წლით სამი მან.

სამზღვარ კარედ: წლიურად შვიდი მანეთი. ნახევარ წლით ოთხი მან.

მცირე წლოვანთათვის 24 წიგნი სამი მან. — მოზრდილთათვის 12 წიგნი სამი მან. — ხელის მოწერა შიადება წლიურად და ნახევარი წლით, ფულის შემოტანს შიადება ნაწილ-ნაწილად.

ხელის მოწერა მიიღება:

- 1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალოვის სახ., № 8, ყოველ-ღღე 9 — 2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიკ.
- 2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მალაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის მომწერთ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

რედაქტორი **ნიკო ნაკაშიძე**
გამომცემელი **თავ. კ. ი. თუშანიშვილი**.